

Bodliny na sněhu: Jak si poradí ježci v chladném období

Básník Bohuslav Reynek napsal nádhernou sbírku básní *Had na sněhu*. Hada jsem v bílé nadílce dosud ještě nikdy neviděl, ježka bohužel již mnohokrát. Nebožákovi šlo pochopitelně o život.

Ježek náleží do řádu hmyzožravců, který je nejstarším řádem dodnes žijících placentárních savců. Zkameněliny dokládají, že bodlinatí ježčí příbuzní žijí na planetě Zemi už neuvěřitelných šedesát milionů let.

Uctívání, obávání i nepochopení

Lidé si ježků odjakživa všímali, jak dokládají třeba zmínky ze starého Egypta. Tehdy ježci zastávali důležitou symbolickou roli. Amulety s ježčími motivy se prý používaly proti plešatosti, nebo proti uštknutí jedovatými hady. Staří Římané zase sympatické bodlináče považovali za posly jara a v Číně je dokonce uctívali jako posvátná zvířata. Zato v Irsku je pokládali za přeměněné čarodějnice a za raného křesťanství byli bodlináči považováni za ďáblové posly. Ve středověku se ježci počali objevovat ve středověkých bestiářích a v 16. a 17. století v mravoučných spisech o zvířatech. **Dodnes se o nich vypráví řada nesmyslných pověr: prý sají kravám mléko z vemen, šplhají po stromech za ovocem, napichují si jablíčka na bodliny a odnášejí je do svých spížíren...** Poslední nesmysl se na ilustracích dostal i do dětských čítanek.

Upovídání plody ježčí lásky

Na jaře, když se odehrávají ježčí námluvy, obíhá sameček svou vyvolenou v milostném menuetu. Když je samička svolná, přitisknou se bodliny na bodliny a dojde k páření. **Březost trvá u ježků 35 dní a pak se na svět vykulí dvě až šest mlád'at, jejichž porodní váha je cca 12 gramů.**

Mlád'ata jsou růžová a slepá, jejich bodlinky jsou ihned po porodu ukryty pod kůží. Za několik hodin začnou drobné jehličky prorůstat (jsou bílé a měkké) a po několika dalších dnech hnědnou. **Ve čtrnácti dnech života začínají ježčata vidět a slyšet; pětadvacetidenní batolata pak vyražejí za doprovodu mámy na své první objevné a dobrodružné výpravy.** Malí ježci jsou velmi „upovídání“ – štěbetají, funí a pofrkávají.

Malé šance pozdních vrhů

Pozdní vrhy ježčích mlád'at jsou ovšem výrazně ohroženy. Především proto, že se malí ježouři nestačí vykrmit tak, aby zvládli přečkat dlouhou zimu. Zoolog **Dobromil Lím** to v knize **Čtvrtocásek** popsal takto: „*Mládě, co jsem spatřil z auta projíždějícího lesem na konci listopadu, jak šmejdí ve škarpě při silnici, bylo velké jen asi jako menší lidská pěstička. Ve své vyhládklosti se ani moc nestačilo stočit podle správného ježčího obyčeje do obranného klubička a doma se pak do předložené potravy pustilo bez nejmenšího zaváhání. S hodováním skončilo teprve, když už mělo břicho vypjaté jako kůži na bubnu a kulaté jako malý míč. Potom se slastně rozvalilo na čistých pilinách a zjevně vychutnávalo okouzující teplo domáckého lidského prostředí.*“

Chování malého ježka a fakt, že zcela zapomenul na obezřetnost, je zcela pochopitelné. Vždyť ježek, který v listopadu váží méně než 500 gramů, má jen pramalé šance, že se dožije jara. Nalezené slabé mladé ježky, ale samozřejmě i vyhublá dospělá nebo nemocná zvířata, můžete předat do záchranných stanic volně žijících živočichů, nebo se o ně přes zimu postarat sami. **Při rozhodování bychom měli brát v úvahu smutný fakt, že příštího jara se dožívá jen pouze asi 30 % ježčí populace!**

<https://www.stoplusjednicka.cz/bodliny-na-snehu-jak-si-poradi-jezci-v-chladnem-obdobi>

- 1) Jaký je vztah autora k ježkům? Vypiš slova, části textu, které to dokládají.

- 2) Ze 4. odstavce vypiš slova citově zabarvená. S jakým záměrem je asi autor použil?

- 3) Najdi v textu alespoň 2 názory a 2 fakta (stačí barevně označit v textu). Jaká slova nám ukazují, že jde o názor?

- 4) Najdi, co znamenají v textu čísla 500 a 30.